

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Szerkesztői iroda: fűtca, 203. szám.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:

Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.

Ide intézendő mind n előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár:

vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre	5 frt — kr.
Félévre	2 „ 50 „
Negyedévre	1 „ 50 „

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitlér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadtnak el.

Előfizetési felhívás

az

EPERJESI LAPOK

című

társadalmi s gazdasági hetilapra.

Előfizetési feltételek.

Egész évre	5 frt — kr.
Félévre	2 „ 50 „
Negyedévre	1 „ 50 „

Az előfizetési pénzek az Eperjesi Bank-egylet könyvnyomdájába intézendők.

Vidéki előfizetések legcélszerűbben postaltalvánnyal eszközölhetők.

Eperjes, december 22.

A virilisták intézményének életbeléptetését törvényhozásunk tudvalevőleg azért találta szükségesnek, hogy a törvényhatósági bizottságokban, nemkülönben a községek képviselőtestületeiben a vagyon is képviselve legyen.

Mint hogy azonban a vagyon nem elég biztosíték arra nézve, hogy valaki a maga érdekein kívül a község érdekeit is akarja és tudja előmozdítani: a törvényhozás mindenestre hibát követett el, midőn egyszerűen kimondta, hogy virilista, tehát a törvényhatósági bizottság vagy rendezett tanácsú város képviselőtestületének tagja lehet bárki, qualificationára való tekintet nélkül, ki azon szerencsés helyzetben van, hogy a legtöbb adót fizetők közé tartozik, — csak egy keveset irni meg olvasni tudjon.

E réven sokan tettek szert a bizottsági vagy képviselőtestületi tag fontos állására, kik egyébként soha sem tartoztak a puskapor fel-találói közé s talán sohasem is álmodtak ilyen dicsőségről.

Akadtt ennél fogva mindjárt elején több oly törvényhatóság, mely a törvény e tekintetbeni hiányos voltára rámutatott, a baj mielőbbi orvoslását sürgetvén.

Javaslatba hozatott, hogy a legtöbb adót fizetők irassanak össze nagyobb számmal s válasszák meg a bizottságok és képviselőtestületek virilis tagjait a magok köréből.

S csakugyan, fontolóra vévén e javaslatot, azt találjuk, hogy ily módon volna legcélszerűben és legkönnyebben elérhető, miszerint a vagyon képviselése az értelem képviselőtestületével mindig és minden egyes tagjában egyjelentésű legyen s karöltve járjon.

A törvényhozás nem tett eddig semmi intézkedést, mely a virilisták intézményének ily értelemben való módosítását kilátásba helyezné. S ép ez oknál fogva szükséges, hogy a törvényhatósági bizottságok s városi képviselőtestületek kellő szigorral járjanak el a virilis tagok névsorának megállapításában.

Érdekes idevágó eset fordult elő a legutóbb tartott városi közgyűlés alkalmával, melyről más helyen kimerítően szólunk.

Ugyanis a városi virilisták 1877-re szóló névsorának végleges megállapítása forogván szőnyegen, indítvány tétetett egyik a névsorba szintén felvett egyénnek kihagyása iránt, mivel az sem irni sem olvasni nem tud.

Ezen indítvány ellenében azt hozták fel, hogy a törvény a képviselőtestületnek csak válasz-

tott tagjaitól kívánja meg az irás és olvasás tudását, nem pedig egyszersmind a virilisták-tól, kik mint a vagyon képviselői jutnak be a képviselőtestületbe.

Hosszabb és élénkebb eszmecsere után a közgyűlés tulnyomó többsége a kihagyásra szavazott, főképp azon okból, minthogy a multban hasonló eset fordulván elő, az akkor kitörült irni nem tudó egyén a most kihagyásra ajánlottal történetesen egy és ugyanazon személy.

Szerintünk a kitörlés nem is képezhetette vita tárgyát, a törvény intentiója semmi kétséget sem hagyván fenn.

Ugyanis az 1870. XLII. t. c. 20. §-a azt mondja: „Bizottsági tag nem lehet:

a) a ki irni és olvasni nem tud“.

Itt tehát nincs különbség téve virilista és választott tag között.

Ha már most a községek rendezéséről szóló, 1871. XVIII. t. c. 42-ik szakasza csak azokat mondja községi képviselőkké megválaszthatóknak, kik a többi megkivántóságokon kívül irni s olvasni tudnak, ugy semmi okunk sincs feltenni azt, hogy az előbb idézett t. c.-nek világosan kifejezett megfelelő intézkedése épen a rendezett tanácsú városok virilistáira nézve válne főlöslegessé.

Avagy egy rendezett tanácscsal bíró város ügyei annyira jelentéktelenek s egyszerűek-e, hogy azok az európai műveltség előfeltételei, irás és olvasás nélkül is elintézhetők?

Nem hiszszük, hogy ezt valaki komolyan állítaná s ezért részünkről csak helyeselni tudjuk a képviselőtestület mondott határozatát.

Megyei élet.

A f. hó 11-én tartott rendszeres megyebizottsági közgyűlés tanácskozási tárgyai közül mint nevezetesebbeket a következőket jegyezhetjük fel.

A jövő évre újból választandó, illetőleg kinevezendő igazoló-választmány tagjai lettek; nevezettek: elnök Semsey Vilmos, tagok: Szinyey Bertalan, Szabó Ede, Dobay Sándor; választottak: Ladomérszky Victor, Urbán Antal, Gombos Alajos, Dessewffy Lajos, Piller János.

A közigazgatási bizottság választott tagjainak sorába a leköszönt Ladomérszky Victor helyébe szavazattöbbséggel Gombos Alajos választott be. A tanfelügyelő indítványa folytán a törvény által előirt népnevelési bizottságba Pondelicek, Gáspár, Staurowszky, Weiss és Kozlak tanítók választottak meg; a bizottság elnökségével Berzeviczy Tivadár tanfelügyelő bizatott meg.

Fölvétetvén a belügyministerium által véleményezés végett leküldött s Eperjes városa részéről hid- és kövezetvám-díj jegyzéke néhány tételnek 1 krral leendő fölelése iránt benyújtott folyamodvány ügye, miután a folyamodvány támogatására többek közt dr. Schmidt Gyula és Ghillány József, az ellen Bánó Miklós, Károlyi László, Berzeviczy Edmund, Jelenik-Almácssy István, Piller Miklós stb. megyebizottsági tagok szólaltak fel, általános szótöbbséggel az állandó választmány véleményéhez képest határozattá lőa, miszerint a folyamodás pártoltni nem fog.

A közigazgatási bizottság javaslata alapján a közmunka- és közlekedési ügy tekintetében határozottat továbbá, miszerint a törvényhatóság által építendő utak vonalainak meghatározása, a költségvetés megállapítása s a föfelügyelet továbbra is a megyei közgyűlés ügykörébe tartozand, az adminisztratív teendők s a tulajdonképi végrehajtás az alispán, a műszaki munkálatok az államháztartás hivatal teendői lesznek; minden ezeken kívül eső intézkedés, valamint az első sorbani felügyelet és ellenőrzés is a közíg. bizottságra ruháztatik.

A közegészségügyi törvény végrehajtása tárgyában az alispán megbízásából a főjegyző által készített s valyagosan beterjesztett munkálatok egyike fogadtatott el, mely szerint a megye területe tekintettel politikai fölosztására és a községek népességi számarányára 14 egészségügyi s 87 szülésznoi körre osztatik; egyszersmind esz-közlebe vétetett a központi egészségügyi tanács megalakítása, melybe: Berzeviczy Tivadár, Berthóty Kornél, Dessewffy József, Dessewffy Lajos, Dobay Sándor, Gombos Alajos, Holländer Leo, Jelenik-Almácssy István, Nuber Sándor, Pechy Ignác, Piller János, Pletényi Endre, Szabó Ede, Szentandrassy Lajos és Sztempák Ignác megyebizottsági tagok lönek, a benne hivatalból helyet foglaló tagok mellé megválasztva.

Szükségesnek találattván a 3 szab. kir. városnak a megyébe lett bekebelezése folytán az állandó választmányban a városok képviselőtestületének is helyet és szót adni, a választmány tagjainak eddigi számán fölül megválasztattak: dr. Schmidt Gyula, Ghillány József, Ribóssy József és Bartsch Lajos.

Törvény értelmébeni kinevezési jogával élvén, főispán ö méltósága Berzeviczy Józsefet tiszteletbeli aljegyzővé nevezte ki.

Vitára szolgáltatott alkalmat az előbb említettiken kívül még a közmunka-kezelés s a vált-ságdíj megállapítása a bekebelezett városokra nézve; eredmény gyanánt följegyezhetjük, miszerint a fuvaros napszám megváltási díja ezekre nézve 2 ft 50 kban lön megállapítva.

A másnap 12-én, a megyei alispán által rendezett, valóban lucullusi lakoma alkalmával a vidám s kedélyes hangulat leginkább a pohárköszöntésekben nyilatkozott. A főispánra, a szives házigazdára, s a főjegyzőre és tisztikarra mondott toastokat sok más követte, melyek nagy része a legelmesebb s élcesebb modorban tartatván, hiven tolmácsolta a hangulatot, melynek létrejöttét köszöné, kiváltképp Kolosy főjegyző aratott roppant tetszést kifogyhatatlan élce s szellemus ötleteivel. Emlegették a „menyasszonyi könnyeket“ is, melyeket a városok, a megyéveli összekelésük alkalmával hullatnak, s őszintén osztjuk az örvendetes meggyőződést, miszerint ama könnyek épen csak „menyasszonyiak“, melyeket aztán boldog mézes-hetek követnek!

A 13-án tartott közigazg. bizottsági ülés a rendszeres s teljesen kimerítő havi jelentések elintézése után elfogadta a főjegyző által kidolgozott ügyrendet, s több kisebb, nagyobb fontosságú kérdésben határozott, melyek részletes fölemlítését a hely szüke ezuttal nem engedti.

Tűz és víz.

Wein János ur, a budapesti vízvezeték igazgatója közelebb megküldte városunknak az itt létesítendő új vízvezetékre vonatkozó indokolt véleményét, mely oly alapos és kimerítő, hogy mindenesetre a legkiválóbb figyelemre érdemes.

Az alábbiakban egész terjedelme szerint közöljük e véleményt, mely városunk minden lakosát bizonyosan érdekelni fogja.

Eperjes város tekintetes vízvezeték bizottságának Eperjesen.

Kelt Budapesten 1876. dec. 13-án.

Az 1876. évi november végnapjaiban kedves városunkban tartott értekezletünk s az ottan tett észleléseim nyomán, van szerencsém a tekintetes bizottságnak a következőket jelenteni:

Miután a Delna, Kalvária mögötti, Polyánka, Dumbrava és Sidlovecz-völgyek forrásainak meg-szemleléséből kitűnt, hogy azoknak vize a város ellátására, sem minőségileg sem mennyiségileg, még megközelítőleg sem megfelelő; csak a Váraljai patak forrása és a Tereza vize felhasználásának megfontolása maradt hátra.

A Váraljai források vize minőségileg nagy valószínűséggel jónak tekintendő, ambár kemény-sége fokáról és szilárd alkatrészei mennyiségéről és minőségéről csak tüzetes vegyelemzés adhat biztos felvilágosítást, hőmérsékét pedig csak akkor lehetne tüzetesen meghatározni, ha az a forrás foglalása által a külső léghőmérsék befolyásától el

lenne zárva. De mind ez előzetes adatok megszerzésétől eltekinthetünk azért, mert a földolog, a víz mennyisége, koránt sem elegendő a város ellátására.

Hogy Eperjes városa 10000 lakosával, más városok mérve szerint, vízzel kielégítően elláttassék, e célra fejenként legalább 100 litert vagy összesen 1000 köb métert kell 24 óránként számítani. Ha most számba vesszük is, hogy itt is, minden más városok példájára, a vízfelhasználás a házakba bevezetés által csak egy évtized elmúltával successive éri el azon teljes mérvet, melyet a köztisztaság és közegészség megkíván, de a mely épen azért, mert szükséges, mindenütt a hol a vízmennyiség nyújtatik, el is éretik, addig pedig legnagyobb részt csak a közutakból fogja a közönség víz-szükségletét fedezni, mely esetben a víz, a kutakról haza hordatván, nem használtatik fel oly mérvben, mint ha az csap megeresztésével a házban kiereszthető. — Ha tehát ezen első évtizedre az igények a fele vízmennyiséggel, tehát napi 500 köb méterrel lesznek kielégíthetők, még is ily nagy mű létrehozása alkalmával annak nagyobbíthatóságát a tökéletes és minden időkre kielégítő mérvre kell-vén szem előtt tartani; a váralyai forrásokat a 24 órai 1000 k. mért. víz megnyerhetőségére kell megvizsgálnunk.

Midőn én f. évi november 28-án a váralyai forrást megmértem, annak vízmennyisége 20 másodpercenként 18 liter, vagy óránként 3240 liter, 24 óra pedig kerek számban 78 köb méter volt. Ez a szükséges 1000-nek még nem egészen $\frac{2}{25}$ része, de még az 500 k. méternek is csak $\frac{1}{6}$ részsz.

Én ugyan hajlandó vagyok feltenni, hogy némi bányászati munkálatok által a többi, azon tájon a hegy oldalából kibugyogó forrásokat összefoglalván, e vízmennyiséget tetemesen szaporíthatjuk. De ha másfelől tekintetbe vesszük, hogy a fenti észlelés sem történt az év legszárazabb szakában, s hogy így fenti vízmennyiségünket is még tetemesen le kell szállítanunk, ha számításunknak biztos alapot adni akarunk, s hogy még akkor is valami 1863. forma epochalis szárazság a vízellátást érezhetően háborgathatná: akkor e forrásokat, ha azoknak vegyi alkata megállapítva s tökéletesen megfelelő lenne is, a város ellátására elégségesnek nem tarthatjuk.

Ehhez jön még, hogy a váralyai forrásoknak bányászati uton való szaporítása előzetes számítás szerint 5000 fta, onnan pedig a csövezetek, eltekintve minden kisajátítási nehézségektől, és ezeknek költségét számba nem véve, legalább 40000 fta kerülne, mihez még a szükséges medencék 3000 fttal, a városi elosztási csövezeteket, melyet a tüzetes helyi terv és a közutak s tüzesapok száma hiányában felületesen 15000 forintra tesztek; — lenne e szerint a források bevezetésének költsége 63000 forint.

Ezek után én egész határozottsággal csak a Tárca vizét ajánlhatom a város ellátására, melyből természetes szűrő útján elegendő mennyiségű, jó, egészséges víz lesz nyerhető. — A nyert viz gözszivattyú által lenne a kutból a városi csövezetekbe nyomandó és a nyomcső a közelfekvő Kozahura hegyen felállítandó medencével összekötendő, úgy hogy a medence a felesleg szivattyuzott vizet mindenkor felvegye, a nyomást közvetítse és azon időben, mikor nem szivattyuztatik víz, készletét a városba lejtse.

TARCA.

Milyenek a nők?

Egy elkeseredett férj naplója után közli Ahmed.
(Vége).

A régiek egyik hírneves költője, *Codrus*, így nyilatkozott a nőkről: nincs annyi csillag az égen s annyi hal a vízben, mint a hány csaltság lakozik a női szívben. *Bartholus* úgy vélekedik, hogy fölösleges a jó nők számára törvényeket alkotni, mivel ilyenek, szerinte, nem léteznek. *Hippocrates* arról biztosít minket, hogy a csalárdság a nővel veszületik. *Laberius* szerint minden nő, mihelyt egymagában van, gonoszságon töri a fejét. *Thucydides* azt tartja, hogy a legnagyobb dicséret mely egy nőt érhet, az, hogy sem jót, sem rosszat nem beszélnek felőle. *Tamerlan* történetéből azt tanuljuk, hogy a tatároknál e szó: nő, azon kifejezések közé tartozik, melyeknek kijetésétől, úgy mint kiírásától gondosan őrizkednek. *Macedoniái Fülöp* esküdjött, hogy számos háborui között határozottan az volt a leggonoszabb, melyet neje, *Olympias*, ellen kellett viselnie. *Bölcs Cato* kénytelen volt feleségét eltaszítani magától. *Hesiodus* azt állítja, hogy az asszony csak az emberi nem megbüntetésére van teremtve. Az *athenebeliek* egyenesen eltiltották a nőket minden olyan üzlettől, melynek tárgya egy véka árpát felülhaladott. Sőt négy esetben az asszonyt egykoron életétől is meg lehetett fosztani. Az *Essacusok* felekezetéhez tartozó izraeliták soha sem nőültek, mivel *Josephus* nyilatkozata szerint hűek egyetlen egy nőt sem tartottak; Mózes törvényhozása pedig elvonta a nőktől a tanuskodás képességét, határtalan könyelműségök miatt. Minden gonoszság kútforrása: — mond *Socrates* — az asszony; s *szent Chrysostom* a legkomolyabban állítja, hogy nincs oly veszedelmes állapot, melytől inkább kellene tartani,

Ez uton a városnak a lehető legelőnyösebb uton tiszta, egészséges és minden házi és iparcélok-nak tökéletesen megfelelő vizet lehet szolgáltatni és pedig oly mennyiségben, a melyben az időnkint kívántatik. E víz hátránya, némelyek véleménye szerint, az lenne, hogy az nyári nagy hőségben valamivel melegebb a kutviznél. Pesten csakugyan azt tapasztaljuk, hogy vízvezeteki vizünk a nyár derekán in maximo 16 Celsius fokot elér, ez azonban még nem annyi, hogy a vizet mindjárt a kutról jóízűen inni ne lehessen, a ki azt pedig hűvösebben szereti behűtheti ivóvíz szükségletét a pincében. Én részéről, és velem sok iteni orvosi auctoritás is, a nagyon kis hőfoku vizet épen nyáron nem tartom az egészségnek előnyösnek, hanem nagyon szeretem az oly 16 cels. foku vizet inni azért, mert tapasztalás szerint az ivóvíz frissítő hatása csak azon hőfok különbségtől függ, mely a levegő és víz hőfoka között találtatik; feltehetően nagy ebbeli különbség testünknek ártalmas, s így nyárkor midőn a külső hő által felhevült belső érzékenyebb testrészeink is melegebbek, 16 cels. foku víz üdvös és elég frissítő is.

E jelzett uton a városnak minden öntözési, tisztán tartási, ipari és tüzoltási céljaira is mindig elegendő viz állhat rendelkezésére, ez uton az 1000 köb méter, a jövőben esetleg több is, könnyen megszereshető.

A fennjelzett tekintetből azonban, miszerint a város az első 10 év alatt 500 k. méternél több vizet nem fog szükségleni, a következő eljárást ajánlom:

A medence és a városi elosztási csőhálózat mindjárt 1000 k. méter 24 órai vízmennyiségre számítható. — A szűrőkutak szerkezete úgy választandó, hogy a legkisebb esetben is az 500 k. métert adja, hogy azonban minden technikai nehézség nélkül 1000 k. m. vizre organikaiklag fejleszthető legyen. — A gépház úgy tervezendő, hogy az nem csak a most szükséges 500 k. méter viz szállításának megfelelő gépet és kazánt befogadhassa, hanem hogy ugyanazon épületben az 1000 k. méter viz szállítására szükséges kiegészítő gép is felállíthatassék. A gépezet úgy tervezendő, hogy az az 500 k. méter vizet 12 óra alatt szállíthassa s így az éji munka elessék, éjen át a város a medence készletéből ellátatván. Ez intézkedés egyszerűen lehetővé teszi a vízszükséglet fokonszint emelkedésekor azt az 500 k. méteren felül is kielégíteni, mivel az ily gép 16 óra alatt 666 köb méter vizet fog szállíthatni.

Egy ezen elvek szerint létesítendő szerkezet elkészülte után az napi 500 k. méter vizet szállítani képes és 1000 k. méter szállíthatóságát könnyen fejleszhető vezeték, következő költséget okozna:

szűrő kutelepe	2000 ft.,
gép és kazánház	2500 ft.,
gép és kazánok	6000 ft.,
vízmedence 400 k. m.	3000 ft.,
nyomcsövezetek	1000 ft.,
elosztási csövezetek	15000 ft.
Összesen	29500 ft.

E költségvetés hozzávetőleges, és természetesen, más adatok hiányában, becslési alapon készült részben, de nagyon nem fog a valóságtól eltérni és inkább magasnak mint kicsinynek tekinthető.

E szerint a Tárca vizének bevezetése 33500 fttal olcsóbb a váraljai forrás bevezetésénél.

Igaz, hogy az előbbeni bevezetés, gözgéphaj-tásával járván, annak üzemi költsége nagyobb mint a forrás vezetéke, e költség hozzávetőleg kitesz: egy gépkezelő díja . . . . . 400 ft.,
1 segédmunkás . . . . . 360 ft.,
1000 ster bikfa à 3 ft. . . . . 3000 ft.,
Olajvilágítás sat. . . . . 100 ft.,
3860 ft.

A gépkezelő természetesen a gépházban lakást is kapna. A gépkezelő egyuttal felügyelné a medenczét is, mely mindég szeme előtt fekszik már fekvésénél fogva.

Ennek ellenében a forrásvezeték felügyelete aránylag kevésbe kerülne midőn csak a forrásház s hosszú csövezetek egy felől, a medence pedig másfelől, valakinek felügyeletére csekély díj mellett lenne bizandó, tehető ez összeg talán évi 260 ftra, minél fogva a Tárca vízvezeték üzemi költség többete 3600 ftra tehető.

Ha ebből máskülönb, egyenlő körülmények között, egyedül csak pénzügyi szempontból kellene választani, úgy látszik, hogy a 33500 ftnyi többlet töké a hegyi forrás vezetékénél nem sok, midőn a másik oldalon 3600 ftnyi évi többkiadásba bocsátkozunk, mi a megtakarított tökének közel $11\frac{1}{2}\%$ -át teszi; de ha másfelől meggondoljuk, hogy a hegyi forrás vízmennyisége nem elegendő a vízvezetékhez támasztott igények kielégítésére, hogy továbbá a 3600 ftnyi évi üzemi költség könnyen megtérül a vízvezeték házukba bevezetők évi vízdíjaiból, holott a 33500 ftnak rögtöni előteremtése talán sokkal nehezebb, hogy továbbá a Tárca vize háztartási és ipar célokra is tökéletesen jó és egyszerűen jó egészséges tiszta ivó vizet is fog, és pedig a kívánt mennyiségben, szolgáltatni: úgy hiszem a választás nem nehéz, sőt a Tárca vize bevezetésénél mást a cél elérésének kockázatát nélkül választani nem is lehet.

Ha a tekintetes bizottság az általam már megjelölt tüzetes adatokat szolgáltatva, örömet fogok részletes tervekkel és tüzetes költségvetéssel szolgálni; úgy hogy a mű kivihetősége és cél-szerűsége iránt jóállást elvállalni nem vonakodom azon esetre, ha a terv kivétel körül nekem a szükséges befolyás biztosíthatik.

A tervekért költségvetésért és annak kivitele föfelügyeletéért én magamnak 2000 forintot kikötök úgy hogy abból 500 ft. az ebbeli megbízás végleges adásakor, 500 ft. a tervek és költségvetés részéről átadásakor, 1000 ft. pedig a kivitt kézi mű átadása és jónak találtakor fizetendő legyen.

Ha az egész ügyletből, akár mi okból, semmi sem lenne; ez esetre az eddigi fáradozásom díjazását a tekintetes bizottság bölcs belátására bízom. Ezek után maradok kiváló tisztelettel Budapest 1876 évi December 13-án
A tekintetes bizottságnak

alázatos szolgálja
Wein János.

Az eperjesi képviselőtestület virilis tagjainak 1877-re megállapított névsora.

Beőr Mihály, Szentandrassy Lajos, Tahy László, Ghillányi József, Meliorisz Gergely, Papp Kálmán, Klein Ignác, Paulusz Károly, Péchy Ödön, Mérey Aurél, Makoviczky József, dr. Mosászky

jogászok pedig a törvény küzdhomokjától. *Mahomed* s követői elzárták előlük a paradicsomot rabságra kárhoztatván őket. S mindennek csak ők magok lehetnek okai, mert mondják meg urak, kine kedvelné különben a nők társaságát?

Mindezekből kitűnik uraim, — így végzé *Seval de Beaulieu* úr beszédét — hogy igenis helyesen cselekszem, ha arra kérem önöket, hogy engem a nőmtől megszabadítsanak.

Meg kell adnunk, hogy *Seval de Beaulieu* úrnak e beszéde a nők ellen nyilatkozó írók lehetőleg kimerítő ismeretéről tanuskodik. De meg kell adnunk egyuttal azt is, hogy *Beaulieu* úr, *Menelaos* után a világ legelkeseredettebb férjének mondható — még pedig joggal, ha nejeire csakugyan alkalmazhatók voltak azon idézetek, melyeket a nők ellen összehordott.

Ha vannak t. olvasóink között, kik az emberiség bájoló szebbik felében szintén csalódtak, úgy gondoljanak ama két férfura, kik martyrokként viselték fejükön az elkeseredett férjek koronáját; gondoljanak arra, hogy *Menelaus* királyt *Krétába* küldték s hogy *Seval de Beaulieu* úr dacára annak, hogy hírneves ügyvéd volt, 10 hosszú éven át példás megadással tűrte azon ütlegeket, melyekben neje jóvoltából részesült.

Mi azonban részünkről, kik e sorokat írjuk, szívesen beismerjük, hogy a nők csalfák és hamisak, ingadozók és hűtlenek, s beismerjük hogy ép oly veszedelmesek mint szépek; de igazak akarván lenni, ép oly készséggel beismerjük azt is, hogy volt szerencsénk ismerni oly nőket, kiket mindezek dacára véghetetlenül szerettünk s részben még most is szeretünk. Nagy Isten! hiszen utóvégre is igaz, a mit *Molière* mond:

„Leur esprit est méchant e leur ame fragile,
Il n'est rien de plus faible et de plus imbecille,
Rien de plus infidèle — et, malgré tout cela
Dans le monde on fait tout pour ces animaux là.”

és, gőzgéphaj-
sége nagyobb
hozzávetőleg
400 ft.,
360 ft.,
3000 ft.,
100 ft.,
3860 ft.

gépházban la-
l felügyelné a
előtt fekszik

ék felügyelete
ak a forrásház
edence pedig
díj mellett
n évi 260 ftra,
üzemi költségek

ő körülmények
pontból kellene
0 tnyi több-
nem sok, mi-
többkiadásba
tökének közel
meggondoljuk,
nem elegendő
kielégítésére,
ni költség kö-
kba bevezetők
k rögtön elő-
gy továbbá a
ra is tökélete-
ges tiszta ivó
mennyiségben,
s nem nehéz,
mást a cél
asztani nem is

általam már
atta, örömet
költségvetés
ősége és cél-
m vonakodom
örül nekem a

annak kivi-
2000 forintot
ebbeli megbí-
rvek és költ-
0 ft. pedig a
aláltakor fize-

okból, semmi
lozásokom dija-
átására bizom.
telettel
13-án

s szolgálja
János.

is tagjainak
sora.

ps, Tahy Lász-
ly, Papp Kál-
Péchy Ödön,
r. Mosásnszky

jától. Maho-
paradicsomot
dennek csak
ják meg urak,
ágát?

gy végzé
gy igenis he-
önöket, hogy

de Beaulieu
zó írók lehe-
ik. De meg
Beaulieu úr,
tebb férjének
nejére csak-
zetek, melye-

kik az embe-
salódtak, ugy
martyrokként
ek koronáját;
rályt Kréta-
lacára annak,
szu éven át
et, melyekben

sorokat írjuk,
fák és hami-
erjük hogy ép
gazak akarván
azt is, hogy
iket mindezek
részben még
zen utóvégre

Gyöző, Urbán Antal, Rödler Ágoston, Fest Lajos, Csatáry Ágoston, dr. Schmidt Gyula, Lillia Boldizsár, Jelenik-Almássy István, Spargnapane Antal, Hajtsch Lajos, Gallocsik Vilmos, Bohrandt Vilmos, Hazslinszky Frigyes, gr. Dessewffy Gyula, Tomka Ágoston, Klór Gyula, Kubinyi Albert, Sarlay Sándor, Schmidt András, Bauernebl Szilárd, Oszvald Dániel, Rosenberg Hermann, Desseffy József, Divald Károly, Kertész József, Zsitkovszky József, Kosch Frigyes, Kardos Tivadar, Stépán János, Kádás Miklós, Glósz Károly, Vodiáner Márton, Valent Márton, Stamm Ágoston, Dunkel Károly, dr. Glück Lipót, Zborovszky János, Paczau Mór, Holländer Leo, Tirnauer Lajos, dr. Propper Adolf, id. Keczer Bertalan.

Póttagok.

Dierner Lajos, Oravec András, Kolbay Ignác, Böhm Ferenc, Novák Szaniszló, Benczur József, Hartmann Jakab, Fontana János, Bergmann Nándor, Kubinyi Aurél, Horovicz Áron, Bielek László, Podhorányi Nándor.

Különfélek.

Felhívás. Az eperjesi önkéntes tűzoltó-egyesület működő tagjai, valamint mindazok, kik ilyenül felvételné kívánnak, ezen felkértek, miszerint kedden f. é. decemberhó 26-án, d. u. 2 órakor az alapszabályok egy-egy példányának, valamint a felvételi jegy átvevő végzett a városház tanácstermében megjelenni sziveskedjenek. — Eperjesen 1876 decemberhó 18-án. Bornemisza Boldizsár s. k. főparancsnok. Krajczell Kálmán s. k. alparancsnok. Kyss Géza s. k. jegyző.

A helybeli gyermekkert növendékei karácsony napján az óvoda helyiségeiben karácsonyfával és kisebb ajándékokkal fognak meglepetni, melyeknek beszerzését Schmidt Károly ur kezdeményezése folytán rendezett gyűjtés tette lehetővé.

A t. c. szülék, valamint az intézmény jóakarói, kiket az óvoda vezetésével megbízott urak ezennel meghívják, bizonyosan nem fogják elmulasztani, ez örömmel részvételben részt venni.

Harmadik séta hangversenyt derék lövészegyletünk Sylvester estején rendezni. Nem szenved kétséget, hogy közönségünk sietni fog, az évet oly kedélyes mulatsággal rekeszteni be, mint a minőt a buzgó, s közönségünk mulattatása körül, oly tevékenységet kifejtő rendezőség kilátásba helyez.

Dorn Frigyes német színigazgató folyamodványa, mint hiteles forrásból értesülünk, azon okból lett a városi tanács által elutasítva, mivel a m. kir. belügyministerium által neki Magyarország területére megadott színi engedély csak a folyó év végéig terjed, holott folyamodványa a jövő év elejére szolt.

Különben is Dorn jelenlegi társulatának csak egy részét akarta Eperjesre hozni. Ilyen kegyre mi nem szorulunk s így a városi tanács eljárása teljesen korrekt volt.

A tél első napja valóságos nyári esővel köszöntött be. Eső, sár és a jelenlegi évszakban

mindenesetre szokatlan meleg mind oly dolgok, melyek a jégspont számos kedvelőit félig-meddig máris kétségbe ejtették.

Kitüntetés. Ő cs. ap. kir. Felsője Ribossy József Kis-Szeben városa polgármesterének a Ferenc-József-rend lovagkeresztjét. Prihoda Vilmos sárosmegyei főcsendbiztosnak pedig az arany érdemkeresztet adományozni méltóztatott.

Diogenes hallotta egyszer, amint egy öreg ember hízlelve szépelgett s szerelmet vallott egy fiatal leánynak. Diogenes odaszólt hozzá: „nem félsz öreg, hogy szavadnál fog a leány?”

Vasuti tanfolyam. Amint értesültünk a Buda-pesti kereskedelmi akademián a kormány subventiója alatt már 4 éven át fenállott vasuti tanfolyam az 1876. tanévben december közepén nyílik meg, melyre mindazok figyelmét akarjuk felhívni, kik vasutnál ohajtának állást nyerni, mert a kellő minőségűvel bíró fiatal embereknek 5 havi komoly tanítás után oly tér nyílik, melyen életpályát alkothat és aránylag csekély áldozattal oly jövőt biztosíthat magának, mely semminemű politikai constellationnak nincs alávetve. Tudunkkal a tanfolyam 5 hóig tart (a tandíj az egész időre és valamennyi tantárgyért 40 frt) az előadások a delutáni és esti órákban vasuti főtisztek által magyarul tartatnak, és a jó sikerrel végzett hallgatók érvényes bizonyítványt kapnak, mely minden hazai vasutnál elfogadjatik és melylyel más kérelmezők előtt előnyben részesülnek. Az eddigi eredmény bizonyította, hogy már néhány száz itt végzett fiatal ember van hazai vasutainkál: miért is ezen tanfolyamot ajánljuk mindazoknak, kik biztos jövő megalapítása céljából életpályát keresnek.

Uj temetkezési eljárás, müleges könyagba való bezárás által. Louis Cruls állami mérnök Braziliában, sem a földbe való temetkezést, sem az elégetést nem tartván célszerűnek, következő eredeti gondolatra jött. A vászonba takart holttest egyenlő mennyiségű agyag és mész vízben oldatába tétetik, onnan pedig kátrány oldatba helyeztetik át, miáltal a test egy likacs nélküli légmentesen zárt réteg által vétetik körül. Ezután cement-, hamu- és homokból vízzel egy keverék készítettén, ez miután a holttest egy tetszésszerű öntő formába tétetett, — belé öntetik és 24 óráig állva hagyatják, míg a tömeg kökeménységű nem lett. Az öntő forma eltávolítván a kötőmestrel feliratot vagy számot lehet alkalmazni, hogy a hozzá tartozók reá ismerhesse-nek. A kötőmestrel most akár temetőben — akár a mausoleumban fel lehet állítani.

Belmann költő, III. Gustáv svéd királynak kegyence, egyszer kegyvesztetté lön s nem volt szabad a királyi palotába menni. Egyszer a király sétalovaglás alkalmával, a költő lakása előtt lovagolt el és látja, hogy a költő az ablakon kitartja fejét és egy létrán állva szappanozza arcát a borbély. A király fölkiált: „mit művelsz Bellmann?” Ez felelé „kiesett kegyelmemből e fickó és nem szabad szobámba jönnie; de mivel szükségem van reá: így borotváltatom magamat!” A király elnevette magát és visszafogadta barátságába Bellmant.

Uj-Yorkból jelenti a kabel, hogy Brooklynban kigyuladt a színház és már 245 emberi hullát szabadítottak ki a romok alól. Ezen borzasztó eset alkalmasint csak egy otrombaságnak tulajdonítható. Nehány év előtt Moskvában égett így oda néhány száz ember egyedül azon okból, mivel a színház ajtai befelé nyíltak! A színpadon tűz támad. Mindenki eszeveszetten az ajtóknak rohan, a mi igen természetes: de a tolokodás miatt a befelé nyíló ajtót feltárni vagy nem lehet, vagy ha nyitva vala is az oldalról tolokodók által csakhamar bejáratik s most egy szolgál mint egy szelep minél nagyobb a nyomás, annál zártabb az ajtó. Az ettől lévők hátrálni igyekeznek, hogy az ajtót felnyithassák, a hátulsók, minél nagyobb a lármá, s minél nagyobb a veszléy, annál inkább tolnak előre s az eredmény az, hogy mind oda vesznek! Ilyesmi történt csak harmadéve egy dél-amerikai templomban is a hol egypár ezer ember veszett oda. Sőt rendezett államokban rendőrileg keményen van tiltva közhelyeken befelé nyíló ajtókat alkalmazni. Pedig Eperjesen is így vannak a színház külső és belső ajtai szerkesztve. Felkérjük mi is a hatóságot, hogy tegyen intézkedést, az ajtók megfordítására s viselje gondját, miszerint előadások alkalmával ne csak egy ajtó legyen nyitva, hanem mind a három.

Lapunk legközelebbi száma, mint 1. szám, jövő szombaton fog megjelenni s 1000 példányban szétküldetni, mire a t. c. hirdetni kívánók becses figyelmét ezennel felhívjuk.

Művészet.

Táborszky és Parsch budapesti zeneműkereskedésben legközelebb megjelent „Kecskeméti híres vendégfogadó, „Zápor esik a határon“ „Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy“ „Egyet-kettőt perdülök veled“ ... „Tisza partján van egy kis ház“ ... „Az adós, az adós,“ csárdások zongorára szerkeszté Bibor Gyula. Ára 60 kr.

Folytatás a mellékleten.

Die Buchdruckerei
des
EPERIESER BANKVEREINES
in Eperies

empfehl ich zur Anfertigung von
Drucksorten jeder Art,
als: Actien, Einlagsbüchel, Werke, Tabellen, Rechnungen, Circulaire, Briefköpfe, Trauungskarten, Parte- und Anschlagzetteln etc. zu den solidesten Preisen.

Zum Jahreswechsel
Visit- & Gratulations-Karten
100 Stück 70 kr. und höher.

Local-Veränderung.

J. WERTHER,

Metall- und Spenglerwaaren, Lampen- und Petroleum-Niederlage,

erlaubt sich einem P. T. Publikum die ergebenste Anzeige zu machen, daß er das Geschäft, früher durch 15 Jahre im evang. Collegium, heute

im eigenen Hause, Hauptplatz, Nro. 128

verlegt hatte, und ist in der angenehmen Lage alle möglichen Aufträge und Bestellungen vollkommen auszuführen, in derart billigen Preisen, daß er kühn einer jeden Konkurrenz entgegenreten kann.

Ferner erlaube ich mir das geehrte P. T. Publikum auf meine neuen

Non-plus-ultra Nachtlampen

aufmerksam zu machen, es sind die Besten der bis jetzt Existirenden, brennen ohne Glas, ganz geruchlos die ganze Nacht hindurch für 1 Kreuzer Petroleum.

Halte einen Vorrath von den neuen

Gas-Lampen,

dieselben brennen ohne Glas und ohne Docht, wie auch alle Gattungen

Petroleum-Lampen

von 50 fr. bis 50 fl. unter Garantie der besten Fabrikation.

Große Auswahl von

Kücheneinrichtungen,

alle Gattungen Email- und verzinnetes Hochgeschirr, Schenke, Biegeisen, Kaffeemühlen, Kaffeemaschinen etc.

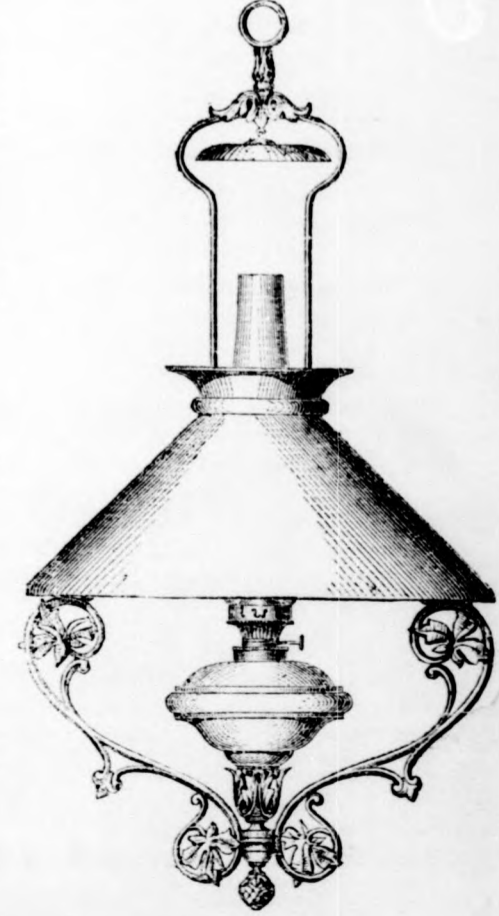
Waagen und Gewichte,

Decimal-, Mehl-, Salz- und Specerei-Waagen, Hohl- und Trockenmaasse im Blech, Messing, Kupfer und Holz.

Fabriks-Niederlage von Glasgeschirr für Haushaltung und Gasthäuser.

Fabriks-Niederlage von landwirthschaftlichen Maschinen, Dresch-, Hecksel- und Quetsch-Maschine.

Lager von Schmiedkohlen zum Schmieden und Biegeln.

Bürg. Bräuhaus in Eperies.

Ergebenst Gefertigte beehren uns hiemit einem hochgeehrten P. T. Publikum zur gefälligen Kenntniss zu bringen, dass wir das hiesige Bräuhaus

vom 1. November l. J. angefangen

in Pacht genommen haben.

Wir haben keine Kosten gescheut, um die Brauerei den erhöhten Ansprüchen des Publikums entsprechend umzugestalten. Da nun aber die damit verbundenen Neubauten einen nicht geringen Zeitaufwand erforderten, sind wir augenblicklich nicht in der Lage unsere eigenen Produkte vor

14

medio Feber 1877

1-2

dem Verkehre übergeben zu können. — Vorläufig empfehlen wir jedoch unser reichhaltiges Lager von

Pilsener Schank- und Steinbrucher Lager-Bieren.

Hochachtungsvoll

Ignaz Klein & Comp.

Haszonbérbe adás.

Az eperjesi püspökség és káptalan tulajdonát képező, és Szepesmegyében fekvő **Lechnitz uradalom**, az ahhoz tartozó **Lechnitz, Sublechnitz, Hafka, Nagy és Kis Ivankova, Kahlenberg, Hággi, Lessnitz-Huta, Ofalu, Omajor** községeiben, és Veresklastromban találató lak és gazdasági épületek, szántóföldek, rétek, legelők, malmok, italmérsi jog, és **Szmerdzsonkai** furdóval együtt, 1878-ik évi május 1-jétől számítandó, egymásutáni 6 évre, és pedig vagy együttesen, vagy a körülményekhez képest, részletenkint haszonbérbe adadni fog.

A haszonbérbe venni szándékozók felhivatnak, hogy akár az összes uradalomra, akár annak tetszés szerinti egyes részeire vonatkozó írásbeli ajánlataikat, az ajánlott évibér 10%-tólinak, mint bánatpénznek melléklése mellett, 1877-ik évi februárhó utolsó napjáig alólírtához beküldjék, kinél egy a bérlet feltételei, mint egyéb körülményei iránt is, szíves felvilágosítást nyerhetnek.

Eperjesen, 1876-ik évi december 15-én.

Dr. Mihalics Mihály,

18 1-3

eperjesi székes-egyház örkanonokja, mint a püspökségi és káptalani javak kormányzója.

Original Howe-Nähmaschine.

Sie kann nähen, kappen, sticken, Leder steppen, säumen, flicken, Kräuseln, fälteln, galloniren, Ueberrähen, passepoiliren, Schnur einnähen, soutagiren, Perlsticknähen, appliziren, Bandenfassen und wattiren, Kurz mit jeder konkurrire. Alles näht die Philippine, Mit der Howe'schen Näh-Maschine. Preisgekrönt in aller Welt, Kostet sie nur wenig Geld. Ihrem Dienst versagt sie nie, Dafür steht die Garantie.

5 2-3

Depôt bei Friedrich Kösch in Eperies.

100 Zentner Heu

sind zu verkaufen. — Näheres in der

Eisen- und Spezerei-Handlung

Ludw. Kozma in Eperies.

Weihnachts- u. Neujahrs-geschenken

empfehle ich den P. T. Herrschaften mein reichsortirtes Lager von

Kinderspielwaren,

so auch **Meerschaum-Rauchrequisiten,**

Lodergalanterie-Waaren

zu den solidesten Preisen.

Gleichzeitig empfehle ich mein gutsortirtes Lager von **SPEZEREIWAAREN.**

Hochachtungsvoll

1 2-2 **Anton Zelinka,**

Hauptgasse, neben der gr. Kaserne in Eperies.

Anzeige.

Endesgefertigter beehrt sich einem hochgeehrten P. T. reisenden Publikum zur gefälligen Kenntniss zu bringen, daß er sich seit dem

11 **1. November l. J.** 2-3

in der angenehmen Lage befindet,

den hiesigen Hotels,

betreffs der Passagir-Zimmer

Concurrenz bieten zu können.

Für ein elegant möblirtes Zimmer wird nämlich

per Tag (24 Stunden):

60 kr. bis 1 fl. gerechnet. Heizung 20 kr.

➔ Kerzen gratis. ➔

Vergleichen befindet sich bei Unterzeichnetem eine reiche Auswahl fremder Biere, exquisiter Speisen und Weine stets am Lager, und werden solche zu den billigsten Preisen verabreicht.

Das Geschäft befindet sich am belebtesten Plage der Stadt,

Haus Nro. 129,

unfern des kön. Gerichtshofes.

Außerdem wird den, bei Unterzeichnetem logirenden Herren Reisenden der Vortheil geboten, daß selbe für den, von der Bahn verkehrenden Ziafer bloß die Hälfte der gebräuchlichen Tare u. zw. in die Hände des Unterfertigten zu zahlen haben.

Hochachtungsvoll

H. BERGER,

Gastwirth zum „König von Polen.“

Es ist Jedermann bekannt, daß die heutige Weinfehlung schlecht ausgefallen ist und die Weinpreise enorm gestiegen sind; trotzdem ist es mir durch besonderem Zufall gelungen eine große Parthie

herrschaftlicher Weine

zu sehr vortheilhaftem Preise zu kaufen. — Demzufolge bin ich in der Lage gute, unverfälschte Weine zu sehr

herabgesetzten billigen Preisen

für die herannahenden

Weihnachts-Feiertage

und auch fernherhin in dem **Spezerei- & Nürnberger-Geschäfte, Hauptgasse Nr. 25** in jedem Quantum zu den notirten Preisen zu verabfolgen:

1 Faß Heghaljaer abagoaner	1 Vit. Szamorodner 36-40 fr.
Wein 25-28 fl.	1 „ rother Schiller 28-30 „
1 Vit. auter Tisch-Wein 24 fr.	1 „ Erlauer fein 40-50 „
1 „ Heghaljaer 28-32 „	

Grünbaum.

Gutes Buchen-Brennholz

aus den gräflich Wengerszky'schen Waldungen

1 Klafter 9 Gulden loco Eperies.

Aufträge hierauf übernimmt die **Handlung des Daniel Oszwald in Eperies.**

Az Eperjesi

kisedednevelő egyesület gyermekkertjének

célszerű elhelyezése tekintetéből **egy egészséges fekvésű, kerttel vagy tágasbb udvarral ellátott**

szállás

bérlendő ki, esetleg ezen célnak megfelelő ház vétele szándékoltatik.

Ebbeli ajánlatok **Kösch Frigyes** választmányi elnöknel teendők. 7 2-3

Lokal-Veränderung.

Die **Modewaaren-Handlung**

LEOPOLD LICHTMANN in EPERIES

wird mit **1. Jänner 1877** vom **Paul Dezsöfi'schen** Hause in's **Krieger'sche** Haus (neben der k. Tafel) verlegt.

Indem ich dies dem p. t. Publikum bekannt gebe, danke ich für das mir bis jetzt geschenkte Vertrauen und empfehle auch fernherhin mein großes Lager in

Herren- und Knaben-Hüte, Cravaten, Manchetten etc. etc.

bestens und zeichne

Hochachtungsvoll **Leopold Lichtmann, Eperies.**

Auch sind daselbst Feuerwehr-Kappen zu haben.

MICHAEL ROSKOVITS,

Sattler und Lackirer

empfehle dem p. t. Publikum sein wohlfortirtes Lager von verschiedenen

Druckfedern,

als auch von gewöhnlichen

ungarischen und polnischen Wägen,

ferner

Schlitten und Kinderwägel

zu den billigsten Preisen.

Auch übernimmt er alle in dieses Fach schlagende Reparaturen prompt und billigt.

Wohnung: Eperies, Hauptgasse, neben dem k. ung. Postamte.

Aufruf.

Die **P. G. wirkenden Mitglieder der Eperjeser freiwilligen Feuerwehr**, wie auch diejenigen, die als solche aufgenommen zu werden wünschen, werden hiemit ersucht, behufs Uebernahme der statutenmäßigen Aufnahme-Zettel, wie auch je eines Exemplares der Statuten, Dienstag den 26. d. M. um 2 Uhr Nachmittags im Sitzungssaale des Stadthauses erscheinen zu wollen. — Eperies, am 18-ten Dezember 1876. Die Commandanten: Bornemiza m. p. R. Krajzell, m. p. Géza Rysz m. p. Notár.

Anlässlich dieses Aufrufes, sei es uns vergönnt, noch ein Wort an die Bewohner unserer Stadt zu richten.

Jedermann ist es zur Genüge bekannt, welche Schwierigkeiten zu bekämpfen, welche Hindernisse zu beseitigen waren, um die Sache unserer Feuerwehr in das gereifte Stadium zu versetzen, in welchem sich dieselbe, Dank der eifrigen Bemühungen mehrerer, von echtem Bürgerinne befehlten Einwohner unserer Stadt — gegenwärtig befindet.

Im Laufe des bereits seinem Schlusse nahen Jahres hatten wir nur zu oft Gelegenheit, das Nichtvorhandensein jener organisierten Körperschaft, zu bedauern, deren Mitglieder sich freiwillig die edle Pflicht auferlegen, Hab und Gut der Mitbürger vor der Zerstörungswuth eines der fürchterlichsten Elemente: des Feuers, zu beschützen und zu retten.

Die Institution der freiwilligen Feuerwehren hat sich überall bewährt und die Elite der männlichen Bevölkerung sämtlicher Städte, in denen die Idee verkörpert ist, hält es für ehrenvoll, den betreffenden Feuerwehreinheiten in der Eigenschaft von wirkenden Mitgliedern anzugehören.

Und in der That: Mitglied eines Vereines zu sein, welcher alle unehrenhaften Elemente ausschließt und Gelegenheit bietet, männlichen Muth, Oeffentlichkeit Ausdauer und im Dienste des Gemeinwohles, darzutun, kann für jeden selbstbewußten Mann nur eine ehrenvolle Sache sein.

Unsere Feuerwehr steht an der Schwelle der endgültigen Organisation. Für die Herbeischaffung der nöthigen Geldmittel ist der Ausschuss thätig; es handelt sich nur noch darum, wirkende Mitglieder in genügender Anzahl, zu gewinnen.

Wie aus dem vorstehenden Aufrufe zu entnehmen ist, findet die endgültige Aufnahme und Einschreibung der wirkenden Mitglieder, Dienstag statt und wir geben uns der Hoffnung hin, daß die männliche Bevölkerung von Eperies es ebenfalls für eine Ehrensache ansehen wird, einem Vereine von Männern, in des Wortes eigentlicher Bedeutung, anzugehören.

Eperies, den 22. Dezember.

Wir fanden bereits zu wiederholten Malen Gelegenheit, zu bemerken, daß das Interesse für die Beratungen unserer Stadtrepräsentanz in letzterer Zeit bedeutend zugenommen hat.

Das Einverleibungsgezet, sammt den nachgefolgten diversen Verordnungen, haben den vormalig in der Regel so schauderhaft leeren Sitzungssaal volkreich gemacht und die Mehrzahl der Repräsentanten zu sehr eifrigen Stadtwätern umgewandelt.

Dieses Verdienst — und sollte es sich keines anderen zu rühmen haben — kann dem erwähnten Gezege nicht abgesprochen werden.

Wie denn überhaupt die meisten Sitzungen der Repräsentanz, welche leghin stattfanden, war auch die vorigen Mittwoch abgehaltene, zahlreich besucht und belebt.

In erster Linie gelangte die für das Jahr 1877. zusammengestellte Liste der 54 städtischen Virillisten, sowie der Ertragmänner, zur Verlesung.

Bei dieser Gelegenheit wurde die Streichung eines des Lesens und Schreibens Unkundigen beantragt, was zu einer äußerst lebhaften Debatte Anlaß gab.

Während nämlich einige Mitglieder der Repräsentanz geltend zu machen bestrebt waren, daß sich jene Bestimmung des Gezezes, derzufolge die gewählten Repräsentanten des Lesens und Schreibens kundig sein müssen, nicht auch auf die Virillisten, die einfach Vertreter des Vermögens sind, erstreckt; wurde andererseits betont: es könne nicht die Intention des Gezezes sein auf die Leitung des Gemeinwesens solchen, wenn auch begüterten, Individuen, Einfluß zu gönnen, die sich nicht einmal über die elementarsten Kenntnisse auszuweisen vermögen.

Repräsentant Szent-Andrássy weist darauf hin, es sei nicht erwiesen, daß der Betreffende, dessen Namen wir verschweigen wollen, des Lesens und Schreibens wirklich nicht mächtig sei. Wer dies behauptet, müsse hierfür den Beweis erbringen.

Der Präses des Verifikations-Ausschusses, Urbán, beruft sich dem gegenüber unter allgemeiner Heiterkeit auf die öffentliche Meinung, welche den Betreffenden auf Grund von Thatfachen stark im Verdachte hat, kein Schriftgelehrter zu sein.

Uebrigens sei der Betreffende bei einer ähnlichen Gelegenheit aus eben dem Grunde, von der Liste der Virillisten, bereits gestrichen worden, ohne hiegegen die Berufung angemeldet zu haben.

Der vorstehende Bürgermeister meint, es sollte von der beantragten Streichung in Gemäßheit jenes Prinzipes — demzufolge die Rechte eher auszuweiden, als einzuschränken seien — Umgang genommen werden.

Da sich indessen die Repräsentanz trotzdem nicht zu einigen vermochte, wurde zur Abstimmung geschritten, deren Resultat war, daß der auf die Streichung des Betreffenden gestellte Antrag, mit Ausnahme von 3-4 Stimmen von sämtlichen Repräsentanten angenommen wurde.

An die Stelle des Gestrichenen tritt der erste Ertragmann.

Uebrigens wird die Liste der Virillisten, die wir an anderer Stelle veröffentlichen, bekräftigt.

Im Zusammenhange mit diesem Beschlusse, weist der Bürgermeister darauf hin, daß nun auch die 11 Virillisten für den Comitats-Ausschuss, zu designiren wären, indem das Mandat der Bisherigen, mit dem 1. Januar des an der Schwelle stehenden neuen Jahres naturgemäß aufhört.

Repräsentant Szent-Andrássy wirft die Frage auf, ob dies beim Comitate nicht auf Schwierigkeiten stoßen würde. Ghillányi hegt diesbezüglich nicht die geringsten Befürchtungen, indem nach Zusammenstellung der neuen Liste, vom Neujahrstage angefangen, die diesjährigen Virillisten, inwiefern die Namen derselben in der neuen Liste nicht vorkommen — eo ipso aufgehört haben, Vertreter der Gemeinde zu sein.

Dieser Ansicht wird allgemein beigestimmt, und in Folge dessen die Herren Michael Beör, Szent-Andrássy, Ludwig Tóhy, Ghillányi, Gregor Melioris, Papp, Ignaz Klein, Paulus, Sdón Vechy, Aurel Werez, Makowiczky, und in Anbetracht dessen, daß die Namen der Genannten in der Liste der Comitats-Virillisten ohnehin schon vorkommen, die Nachfolgenden u. s. Dr. Viktor Rosánky, Anton Urban, August Ködler und Dr. L. Mosánky, als Diejenigen bezeichnet, die Seitens unserer Stadt in den Comitats-Ausschuss als Virillisten entsandt werden.

Repräsentant Bilicz legte sein Repräsentanten-Mandat bei dieser Gelegenheit, für das ihm geschenkte Vertrauen seinen Dank ausprechend, nieder, da er leghin zum Mitglied des Comitats-Ausschusses gewählt wurde. Er thue dies jedoch mit dem Versprechen, seine Stimme auch an jenem Orte, wo jüngst vormärzliche Gesinnungen zum Ausdruck gelangten im Interesse der Bürgerschaft zu verwerthen. (Lebhaftes Hellen!)

Darauf gelangten die Protokolle der behufs Verpackung der städtischen Mauth- und Marktins-Einkünfte abgehaltenen öffentlichen Licitation zur Verlesung. Meistbietender war Kadoszay Sándor, der einen Anbot von 17 800 fl. stellte.

Schließlich wurde die vom Stadt-Anwalte verfasste Repräsentation verlesen, worin wiederholt um die Bewilligung der theilweisen Erhöhung des städtischen Marktins- und Mauthtarifes gebeten wird.

Das Conzept wird unter allgemeinem Beifalle angenommen, worauf die Sitzung geschlossen wurde.

Correspondenzen.

Zeben, den 20. Dezember 1876.

Weihnachtsplaudereien. Schwarze Weihnacht, weiße Ostern, lehrt die Bauernregel und zum Theil scheint sie sich bewahrheiten zu wollen. — Anstatt der gemüthlich trockenen Kälte, in schneeweißer Robe und kristallfarbenen Giespiegeln präsentirt sich der Christabend im melancholisch offianischen Nebelgewölke und die leere Dede der fahlen Vegetation, welche sonst der weiße Schleier sanft zu decken, erhöht das Ungemüthliche der Jahreszeit. — Und die bösen Nebeldünste erschweren die Freude am Christabend, indem sie mit unsern Nerven auch unsere Seele afficiren. — Einstweilen je näher wir dem Christabend kommen, desto mehr Engherzigkeit und Neiß entwickeln die Christbelcherungen bei Jung und Alt, Häßlich und Schön unserer Umgebungen.

Wie viele unschuldigen, liebevollen, naiven und verständnisvollen, heißen und zärtlichen Gefühle bergen sich in den Geweben und Stickerien, und anderen niedlichen Arbeiten des Christkindels?

Wie viele himmlischen Thränen manigfacher Gefühlsmomente erhöhen nicht den kostbaren Werth eines sonst unscheinbaren Lezezeichens, und welches innige Sehnen verbißt sich nicht in einem perlgestickten Pantöffelchen?! — Weihnachten ist das herzlichste und einzig und allein ein Familienfest.

Im Belauschen der geheimen Wünsche des Herzens und in der Erfüllung derselben spricht sich die schönste Perle der Menschlichkeit, die Liebe aus. — Schaut jene Kinder im Halbkreise um den Weihnachtsbaum versammelt; umstrahlt von den tausend Klämmchen der Wachslichterchen und abseits im glücklichen Halbdunkel die spendenden Eltern, auf deren zufriedene Stirn gehobener Frohsinn thront: das Gefühl, Glückliche gemacht zu haben. — Und die Kleinen, Spannung und halb verhehlte Erwartung und jetzt, jetzt lauter Jubel und Freude, Händegeklatsch und ein kleiner Kriegstanz um den Baum mit seinem Christseggen endet die Scene unter Klüssen und Danken. — Das ist ungefähr die Bedeutung des Weihnachtsabends für die Kleinen. — Und erst die Großen?!

Sie stand im Laden und wählte unter der Menge von papiernen Souvenirs, wie sie heute, in den schlechten Zeiten in Gestalt von Gratulationsarten, verwendet werden, und wählte unter der Menge, halb vornüber geneigt die grazienhafte Gestalt und lange sinnend blieb ihr Auge endlich auf einem Bergigmeinnichsträußchen-Emblem, allerliebt in der bekannten französischen Manier gearbeitet, hasten und langsam legte sie es in ein Couvert, nachdem sie es nochmals lange betrachtete hatte. — Ich glaube eine Thräne in ihrem Auge flüchtig erhascht zu haben. — Armes Kind! — Ist das Bergigmeinnichsträußchen ein Menetekel für

den Ungetreuen, der strafbar ist oder ein Ring mehr zur süßen Kette platonischer Schwärmerei! — Leider erzeugte mir Asmodi den Gefallen nicht, wie jenem Studio in Sevilla, in das Herzchen der stolzblickenden Grazie zu schauen und so bleiben es nur psychologische Speculationen, welche dann und wann, mehr subjectiv, ans Ahnungsvermögen hinüber streifen.

Was das Christkind einem Alles nicht bringt? Und die Weihnachten besiegeln die Ara am Schlusse mit Prinz Carneval, wo der Gradmesser der Bälle und Fajchingekrapfen anfängt, was beides jetzt nicht die allerhöchsten Muspicien hat, — von wegen dem großen Defizit und der großen Steuern, was aber im Gegentheile erst Anlaß zum Tanzen geben sollte.

Auch hat in dieser Beziehung die Mode, welche selbstverständlich importirte, mitunter wenn auch abgelegte Waare, der Capitale ist, die schöne Gewohnheit unserer männlichen, älteren Jugend aufgeproppst, aus lauter Blasfrtheit dem Tanzsalon gravitatisch den Rücken zu kehren.

Chemänner sind entschuldigt, aber welche Blasphemie von jungen Leuten, auch wenn sie angehende Doctoren sind, das Tanzen als für unstandesgemäß zu verpönnen. Eine angenehme Gesellschaft: zwei Doctoren medicinae und ein Literat bilden eine lebenswürdige Staffage des Bildes. Ganz ernsthaft, und freilich, wie es nur ein angehender Philister, der sich aus dem bemooften Haupt der lustigen Aula entwickelte, deduciren mir anatonisch, homöopathisch und aleopathisch die beiden hoffnungsvollen Jünger Galenos, wie gewisse Menschen, welche im Besitze schweinslederner Dokumente mit Signill und Troddel, die man vulgo Diploma nennt, sind, den Anstand durch Hopfen und Tanzen nicht mehr herausfordern dürfen. Profit!

Mit solchen Ansichten ungefähr kehrt unsere hoffnungsvolle Jugend zum Theil von der Aula der Hochschulen zurück.

Und kein Wunder dann, wenn es heißt:

Die Wägen brummen freudig durch den Wald

Und überall hieß es: Weg ist wieder da.

S. Sp.

Kleine politische Rundschau.

Inland. In der am 20. Dezember abgehaltenen Sitzung des Abgeordnetenhauses erklärte Ministerpräsident Tísa, daß der Wunsch der Regierung dahin geht, es möge vor 10. Januar keine meritorische Sitzung stattfinden; am 10. sollen die Ausschüsse ihre Arbeiten beginnen; der Tag zwischen dem 10. und 20. Januar, an welchem die erste meritorische Sitzung stattfinden soll, wird durch den Präsidenten kundgegeben werden.

Das Haus beschloß in diesem Sinne.

In großer Aufregung befindet sich die öffentliche Meinung in unserer Monarchie in Folge der jüngst erfolgten Verlegung der östereich-ungarischen Flagge, deren sich die serbische Polizei schuldig machte. Diese Aufregung erhielt nun neue Nahrung und Steigerung durch die jüngste Meldung, derzufolge die serbische Wache aus der Belgrader Festung auf unseren Monitor „Maros“ und die denselben bestiegenden Gäste gefeuert habe — ein Vorfall, welcher in der am 20. d. M. abgehaltenen Sitzung des Abgeordnetenhauses auch Gegenstand einer Interpellation des Reichstags-Abgeordneten Paul v. Somfisch war. Ministerpräsident Tísa antwortete sofort, indem er hervorhob, daß die Regierung „diese Sache nicht gering genommen habe und das Auswärtige Amt gewiß Alles thun werde, was die Ehre des Staates fordert. Im Falle es nöthig sein sollte, werde übrigens auch er (der Ministerpräsident) seine Pflicht kennen und erfüllen.“ Es war am Plage, daß diese Sache so rasch wie möglich in unserem Parlamente zur Sprache gekommen ist; denn es liegt darin ein Beweis von der hohen Wichtigkeit, welche man der Angelegenheit allseitig beilegt.

Ausland. Aus Konstantinopel wird über ein Ereigniß geschrieben, welches den vollständigen Sieg der türkischen Reformpartei bedeutet. Die Alttürken haben zunächst eine harte Niederlage erlitten. Andererseits liegt darin auch insoferne eine günstige Chance für die Friedens-Aussichten, als gerade Midhat Pascha der an der Stelle des bisherigen, alttürkischen Mehemed Midhdi Pascha zum Großvezier ernannt wurde, in den letzten Tagen energisch für die Politik der Versöhnlichkeit im Divan eingetreten ist; die türkische Verfassung dürfte nunmehr denn doch publizirt werden, wenn nicht abermals ein „Zwischenakt“ eintritt. Die alttürkische Partei ist zwar momentan unterlegen; allein sie ist noch lange nicht befeitigt.

Ueber die Vorkonferenz liegen andauernd günstig lautende Meldungen vor, so daß die eigentliche Konferenz demnächst anstandslos eröffnet werden kann. Was man über die „Resultate der Vorkonferenz“ meldet, geht darauf hinaus, daß es sich hierbei weniger um eine etwaige definitive Lösung der schwebenden Fragen oder auch nur einer Ausgleichung der obwaltenden Gegenläge, sondern vielmehr nur um die Erzielung eines Modus vivendi für die nächste Zeit handle. Was die Verlängerung des Waffenstillstandes angeht, so dürfte dieselbe wohl mit dem Beginne der offiziellen Hauptkonferenz zusammenfallen. In Bezug auf diese Waffenstillstandsverlängerung telegraphirt man aus Konstantinopel, daß dieselbe noch vor Ende dieser Woche vereinbart und wahrscheinlich bis März 1877 ausgedehnt werden dürfte.

Ueber Rußland erhalten sich die friedlichen Meldungen, werden jedoch nach wie vor mißtrauisch aufgenommen. Rußland hat die Okkupationsidee keineswegs fallen gelassen, nur soll es die Durchführung nicht mehr ausschließlich, oder doch nicht in erster

es.

Kenntniß zu

entsprechend
orderten, sind

1-2

Comp.

daß die heutige Wein-
t und die Weinpreise
ist es mir durch besonde-
Parthie

er Weine

zu kaufen. — Demzu-
verfälschte Weine

igen Preisen

19

feiertage

zerei- & Nürnberger-
5 in jedem Quantum
abfolgen:

t. Szamerodner 36-40 fr.
rother Schiller 28-30 „
Erlauer fein 40-50 „

Grünbaum.

Brennholz

engerszky'schen
gen

Gulden

eries.

uf übernimmt
s Daniel

eries.

4 2-3

jesi

egyesület

ének

ekintetéből egy
erttel vagy tá-

Lás

n czélnak meg-
skoltatik.

Kösch Frigyes

eendök. 7 2-3

SKOVITS,

Sakirer 1-2

sein wohlaffortiertes
bedenen

dern,

hulichen

schen Wagen,

nderwagerl

Preisen.

n dieses Fach schla-

billigt.

Hauptgasse,

Postante.

Reihe für sich beanspruchen. Der Konstantinopeler Korrespondent des „Daily Telegraph“ meldet, daß Rußland eine zeitweilige Okkupation Bulgariens durch belgische Truppen beantrage. Sämmtliche Vertreter hätten diesen Vorschlag gebilligt. Die Pforte will angeblich alle Forderungen, ausgenommen die Okkupation, bewilligen. Man sagt Rußland wünsche die Besetzung durch deutsche Truppen, während England eine Besetzung durch Oesterreich-Ungarn anstrebe. (!)

Aus London wird berichtet: Der Vizekönig von Indien soll das hiesige Kabinet darauf aufmerksam gemacht haben, daß es ihm unter den jetzigen Umständen, zumal auch noch der König von Birma eine drohende Stellung gegen die englische Regierung einnehme, nicht gerathen scheint, 50,000 Mann aus dem Lande zu ziehen und sie zum Schutze der Türkei zu verwenden.

Tagesneuigkeiten.

Die Stadtrepräsentanz versammelt sich heute wieder, um die Verhandlungen von Mittwoch aufzunehmen und fortzusetzen.

Am Sylvesterabend arrangirt unser Schützenverein ein drittes Promenade-Concert, welches in Bezug auf Gemüthlichkeit und Amusement die Krone der bisherigen zu werden verspricht, indem — wie wir aus verlässlicher Quelle vernahmen — das Comité eine Ueberraschung des Publikums in Petto hat.

Da nun eben vom Schützenvereine, Tanzunterhaltungen und Ueberraschungen die Rede ist, so wollen wir unseren g. Lesern im Vertrauen die Mittheilung machen, daß der genannte Verein am letzten Faschings- tage einen solennen Maskenball zu arrangiren beabsichtigt, welcher an Glanz alle, bei uns bisher abgehaltenen derartigen Feste bei Weitem überbieten soll. So wird unter anderem ein grandioser Maskenzug geplant, dessen Ausstattung und Inszenirung schon jetzt das von dieser Seite rühmlichst bekannte Erfindungstalent des Comité's lebhaft beschäftigt.

Wir haben der abzuhaltenden Tanzunterhaltungen und Bälle gedacht, es ist daher nur billig, daß wir auch die Rehrseite der Münze in Betracht nehmen und Jener gedenken, die nicht in der Lage sind, an den Freuden des Lebens theilzunehmen. Demgemäß halten wir es für unsere Pflicht, folgenden Aufruf des Stadtmagistrates der Aufmerksamkeit unserer g. Leser anzupfehlen:

Aus Anlaß des Jahreswechsels findet es der Stadtmagistrat im Interesse der leidenden Menschheit für seine Pflicht, die edelherzigen Stadtbewohner zu ersuchen, das hiesige Krankenhaus mit milden Gaben gütigst unterstützen zu wollen.

Die Subscriptions-Listen erliegen: in sämmtlichen hierortigen Geldinstituten, in der städtischen Spitals-Cassa, in den Casino's, Zuckerbäckereien, und in den Handlungen der Herren Balthasar Ellia, Friedrich Kösch, Samuel Linksch und Ignaz Klein.

Leinwandgeschenke werden auch mit Dank angenommen.

Das gedruckte Verzeichniß der Spender, sammt dem summarischen Ausweise der im Krankenhause in Jahre 1876 gepflegten Kranken, wird im Laufe des Monats Jänner 1877 allgemein veröffentlicht werden. Später den 16. Dezember 1876. Magistrat der f. Freistadt Győr.

Die General-Versammlung des hiesigen gr. kath. Alumnus-Vereines fand vorgestern statt und gestaltete sich zu einer der lebhaftesten.

Den ausführlicheren Bericht bringt die nächste Nummer unseres Blattes.

Der Jahres-Bericht des Kindergarten-Vereines, den wir nächstens auszugswise veröffentlichen werden, befindet sich bereits unter der Presse und wird in der ersten Woche des Neujahres an die Mitglieder vertheilt werden.

Petőfi-Statue. Ein Comité, an dessen Spitze General Kürz steht, fordert zu Spenden behufs Ankaufs einer von Sigmund Aradi gemeißelten Petőfi-Marmorstatue auf, welche im Klausenburger Nationalmuseum aufgestellt werden soll. Der Preis der Statue ist 1500 fl., die Spenden sind an Herrn Koloman Löw (Athenäumgebäude) zu übersenden.

Ein Weihnachts-Fest im Stadthause. Die Stammgäste des hiesigen Gasthauses „zum König von Polen“ haben im Laufe dieses Jahres mittelst kleinerer Beiträge die Summe von 43 fl. De. W. angeammelt, um damit am Christ-Abend einige arme hilfsbedürftige Schulkinder mit warmen Winterkleidern zu theilen.

Diesem edlen Zwecke entsprechend, werden heuer 7 Schulkinder, u. z. Vertreter sämmtlicher hierortiger Glaubenskenntnisse, mit Winterkleidern, bestehend aus Rock, Beinkleidern, Weste, Kappe, Stiefel und Hemden, am 24. dieses Monats, Nachmittags 4 Uhr am hiesigen Stadthause, im Amtszimmer des Herrn Oberstadthauptmannes, bekleidet werden.

Die P. T. Spender der milden Beiträge, denen hiemit der öffentliche Dank ausgesprochen wird, sowie jeder Freund der Wohlthätigkeit, werden zu diesem Akte höflich eingeladen.

Besondere Anerkennung verdienen jedoch auch jene Herren, durch deren opferwilliges Zuthun es möglich ward, für einen so geringen Betrag sieben Knaben vollständig zu bekleiden, indem sie theils das Material zu sehr billigen Preisen, theils die Arbeit gratis lieferten.

Die Namen dieser Herren, denen der öffentliche Dank hiemit ebenfalls ausgesprochen wird, verdienen jedenfalls genannt zu werden, und sind es die folgenden: Ignaz Klein, Josef Mészáros, Martin Zacher, Stefan Budirka, Johann Szemancsik, Andreas Dravec,

Moriz Lerner, Andreas Kotsik, Andreas Báronyi, Leopold Lichtmann, und Markus Neumann.

Das zweite Promenade-Concert des Schützenvereines, welches vorigen Sonntag abgehalten wurde, war womöglich noch zahlreicher besucht, und nicht minder animirt als das erste.

Arrangement und Musik ließen auch bei dieser Gelegenheit nichts zu wünschen übrig. Nur war der Besuch noch immer nicht ein so zahlreicher, daß das erzielte Eintritts-Geld auch nur zur Deckung der Auslagen ausgereicht hätte.

Es ist dies eben ein Zeichen der Zeit.

Schlägerei und Raue. Aus Giralt wird uns unter dem Datum vom 19. Dezember l. J. über folgenden Fall geschrieben. In Selmány einer Ortschaft unweit Giralt, wollte ein Bauer an einem Standesgenossen, weil er diesem im Wirthshause bei Gelegenheit einer Schlägerei unterlag, Rache ausüben. Indem er sich daher erifernte, ergriff er, auf der Gasse angelangt, einen mächtigen Stein, den er durch das Fenster auf seinen Gegner schleuderte. Der Stein traf jedoch nicht diesen, sondern die Wirthshauslerin, und zwar so unglücklich, daß dieselbe in Folge der erlittenen tödtlichen Kopfwunde nach vierzehntägigen Leiden ihren Geist aufgab und auch bereits zu Grabe getragen wurde.

Übermals ein Opfer der unseligen Leidenschaft, des unmäßigen Trinkens!

Ein hundertjähriger Bräutigam. Rabbi Ben Akiba, der patentierte Erfinder des Spruches: „Alles schon dagewesen“ würde sich im Grabe umdrehen, wenn er — etwa durch Vermittlung irgend eines Spiritistenklubs — von nachfolgendem Falle Kenntniß erhielt: Vor ungefähr einem Monate hat sich in Solyskö (Bihar) ein hundertjähriger Greis zum zweiten Male vermählt. Der muthige Mann, dessen Name wohl verewigt zu werden verdient, heißt Andreas Manjur; mit seiner ersten Frau hatte er volle 75 Jahre gelebt und auch die diamantene Hochzeit gefeiert. Manjur hört etwas schwer, ist aber im Uebrigen frisch und rüstig und glaubt noch die Hoffnung hegen zu dürfen, daß er mit seiner zweiten Ehehälfte das Fest der silbernen Hochzeit begehen werde.

Im Scherze verheirathet. Aus Ursellen nächst Amberg (Bayern) wird über eine Komödie berichtet, die wahrcheinlich ein ernstes Nachspiel erhalten wird. Vor einigen Tagen übernachtete dort ein Trupp Zigeuner, des Tags darauf seine Wanderschaft fortsetzte. Im Wirthshause zu Ursellen gefielen zwei bei der Truppe befindliche Zigeuner-Damen einigen Gästen, die sich dann den Mädchen näherten und sie regairten. Die übrigen Anwesenden, darunter der Herr Bürgermeister, hatten ihren Spaß dabei, und um der allgemeinen Heiterkeit die Krone aufzusetzen, improvisirte Letzterer eine Civiltrauung im Wirthshause und gab kraft des Geleges — der Herr Bürgermeister ist zugleich Standesbeamter der Gemeinde — die Zigeunerinnen mit den bürgerlichen Anbetern in seiner Eigenschaft als Standesbeamter zusammen. Damit begann die erste Seite dieses „zeitgemäßen“ Akts. Die Zigeuner-Damen behaupteten, getraut zu sein, wenn auch vielleicht aus keinem anderen Grunde, als um den nimmehr nüchtern gewordenen Bauern, deren einer Weib und Kinder hat, Geld abzulocken, und dem Standesbeamten kam hinterdrein die Einsicht, daß er schändlichen Mißbrauch mit seinem Amte getrieben habe.

Zur Geschichte des Billardspieles. Um den Ruhm der Erfindung des Billardspieles streiten Franzosen und Engländer. Ein Engländer sagt, dieses Spiel habe hal-yards geheißen, welches Wort aus ball und yard (nächstlich ayrd, Ruthe oder Stab) zusammengesetzt sei; deshalb sei jenes englischen Ursprungs. Dagegen leitet ein anderer Engländer das Wort richtiger von bille (Ball) ab, indem er hinzufügt, daß billard ein Ding für Bälle bedeute. Aber selbst die ruhmbegehrenden Franzosen sind nicht einzig in diesem Streite. Einige bezeichnen das Billardspiel als eine französische, andere als eine englische Erfindung. Wahrscheinlich hat sich das Billardspiel aus einem älteren in England gebräuchlichen Kugel-Tafelspiel entwickelt. Später ist der erste englische Schriftsteller, welcher das Billardspiel (balyards) erwähnt, indem er sagt, dasselbe „mache unächtigt und Federpiel kleide über den männlichen Geist.“ Welcher Art dieses Spiel gewesen, läßt sich nicht ermitteln.

Doch erfahren wir aus Strutt's „Spiele und Kurzweil des englischen Volks“ (zu Anfang des 18. Jahrhunderts), daß das Billardspiel nichts Anderes sei, als das Pall-Mallspiel oder Schlägelspiel (im Französischen paille-maille), von mall (Schlägel), welches auf einen Tisch übertragen worden. Bei diesem Spiel hatten zwei Personen mit je einem Schlägel zwei Kugeln durch einen Bogen, gerade wie bei dem modernen Croquettspiel, hindurch zu treiben und dabei einen Regel, den „König“, umzuwerfen. Dies alte Pall-mallspiel wurde auf dem Rasen gespielt — ein sonderbarer Zeitvertreib, wie sich Strutt ausdrückt.

Vermischtes.

Der berühmte Komiker Dugazon bekleidete zur Zeit der französischen Schreckentage die Stelle eines Nationalgardisten, und so sehr Jacobiner er auch war, konnte er doch seine gewohnte Rolle nicht vergessen. Als er einst Patrouillendienst versah, blieb er in der Nähe der Halle vor einer Obsthändlerin stehen und herrschte sie an: „Öffne mir Deine Aepfel.“ — „Ja was willst Du denn mit meinen Aepfeln?“ — „Ich will sehen, ob Du keine Kanonen darin verborgen hast!“

Dummheit. „Ich habe seit Sonntag auch einen Schag, einen Bürstenbinder.“ gestand ein Dienstmädchen ihrer Freundin. — „Hast Du Dich denn schon photographiren lassen?“ fragte diese. — „Nein, noch nicht.“ antwortete erröthend die Andere, „er hat mich erst ein Paar Duzend Mal geküßt.“

Ein ebenso einfältiger, wie eingebildeter Schullehrer hatte sich malen lassen und zwar in der Stellung, wie er, Geographie lehrend, die rechte Hand über die Erdkugel streckt. Ein witziger Kopf belachte auf einem Spaziergange den guten Mann. Dieser hatte nichts Geligeres zu thun, als mit der größten Selbstgefälligkeit den Besuch vor das Bild zu führen. „Nun, wen stellt das vor?“ fragte er. Der Wigbold erwiderte: „Das ist eine allegorische Figur.“ Der Schullehrer fand sich hierdurch sehr geschmeichelt und wollte die Allegorie erklärt wissen. „Die Erklärung ist einfach: Dummheit regiert die Welt,“ sagte der Wigbold und ließ den verblüfften Schullehrer in einem schwer zu beschreibenden Gemüthszustande zurück, während er seinen Spaziergang fortsetzte.

Drollige Definition. Die Philosophen aller Zeiten haben sich große Mühe gegeben, eine Definition aufzufinden, welche so recht ad oculos den Unterschied zwischen Mensch und Thier demonstirt. Zwei der merkwürdigsten dieser Definitionen sind erstens die von Burke, welcher sagt: „Der Mensch ist ein Thier, welches seine Nahrungsmittel kocht,“ und zweitens die von Dr. Adam Smith, welcher sagt: „Der Mensch ist ein Thier, welches Handel treibt; dies thut kein anderes Geschöpf.“ Ein Pendant zu diesen Definitionen ist jene eines derben Deutschen, der da meint: „Der Mensch sei ein Thier, das besonders in einem gewissen Alter, wo Rauchen, Spielen, Trinken, Quellsiren Reiten Hundequälen u. s. w. die einzige Zerstreuung bildet, unverwundlicher sei, als alle bekannten Quadrupeden!“

Die verlängerte Nase. Die Oper war zu Ende. Se. Durchl. sagten zum Intendanten: „Im Ganzen ging es sehr brav, nur die Chöre ließen hie und da Manches zu wünschen übrig.“ Excellenz eilt zum Opern-Regisseur. „Herr Regisseur! Mit dem Chor habe ich Ursache unzufrieden zu sein. Kein Eifer, keine Energie. Es sollte mich wundern, wenn Durchlaucht dies nicht übel vermerken sollte.“ Der Regisseur eilt zum Kapellmeister. „Herr Kapellmeister! Ich muß Ihnen gestehen, daß der Chor heute sehr schlecht war, so schlecht, daß mir bange war vor dem Umwerfen. Sehen Sie darauf, daß ein andermal mehr Präcision stattfindet. Excellenz wird die Sache scharf rügen.“ Der Kapellmeister eilt zum Chordirector. „Herr Chordirector! Die Chöre gingen heute unter der Kritik. Einer vor, der Andere nach, kommt Du heute nicht, so kommst Du morgen. Der eine zu hoch, der Andere zu tief. Gerade wie die Kurrentschüler auf der Gasse. Werden Ihren gehörigen Rüssel vom Herrn Regisseur erhalten und dies mit Recht.“ Den andern Tag kommt der Chordirector in die Chorprobe. „Recke! Wie habt Ihr gestern getraht; 's ist, Gott soll mich . . . eine Schande. Habt ihr keine Ohren, keinen Takt in den Knochen, daß Ihr brüllt, wie die Hottentotten? Mich hat's gewundert, daß Euch der Kapellmeister nicht die Noten um den Kopf geschmissen und Euch dann Alle zum Teufel gejagt hat. Ich sage Euch, Ihr habt unterm Luder gelungen, und wenn noch einmal solche Schweinerei vorfällt, so soll ein Kreuzhagel donnerweiter dreinschlagen.“

Che. Das erste Jahr der Ehe ist das letzte der weiblichen Erziehung. Gerathen sie da nicht, so ist Hopfen und Malz verloren.

Als ein englischer Pfarrer ein Paar getraut hatte, wurde der Gatte noch in der Kirche von Neueinfallen und sagte zu ihm: „Ew. Wohlgehrwürden haben wohl unser eheliches Band sehr fest geknüpft? Ach! können Sie es denn nicht bald wieder lösen?“ — „Nein; nie thun wir dies an diesem Ende der Kirche. Allein kommt an das andere!“ Und nun führte er ihn dahin, wo der Glockenstrang hing: „Hier könnt Ihr es selbst lösen!“

„Wo ist der Himmel?“ fragte einst ein Kind. Sein Vater sprach: „Wo keine Ehen sind.“

Der Dr. Hoady zu Winchester ehelichte die fünfte Gattin. Auf die Frage seiner Freunde: Woher dies baldige Loswerden seiner Frauen? gestand er: „Sein unfehlbares Mittel dazu sei gewesen, niemals ihnen zu widersprechen, ihnen ohne alle Ausnahme recht zu geben und sie gewähren zu lassen — und, darauf wären sie denn in stiller Wuth hinter einander gestorben.“

Die Chemänner erscheinen wie manche Bücher in zwei Ausgaben; sie existiren in einer feinen Ausgabe der Welt, und in einer groben Ausgabe für die Frau Gemahlin.

Fruchtpreise vom 22. Dezember 1876.

Waren	per 100 Kilogr.	fl.	9.—	9.25
Weizen	100	10.—	12.—	12.—
Gerste	100	6.25	7.25	7.25
Hafer	100	5.75	6.75	6.75
Mais	100	—	—	—
Erbsen	100	7.—	10.—	10.—
Linsen	100	9.—	14.—	14.—
Hülsen	100	10.—	11.—	11.—
Erdäpfel	100	2.—	—	—

Felelős szerkesztő: **Kyss Géza.**

Kiadó-tulajdonos: **Az Eperjesi Bankgyűjtet.**